

et beginsel van
uerido, onlangs
id".

oet dit achteraf
staaf als hier-
een; men rede-
en. „Wij willen
n zekere spora-
el mogelijk na-
tspruiten... Zoo
de tooneelkunst
in betrekking
ensch als beeld-
szins zoo maar
an van Grieken-
ingen o.j. eene
het dwangjuk
kunstenaars...
het gebied van
en ons de ijdele
tingen van het
en... hoort men
ten' Plato... En
n kunst ver-
de heidensche
mag o.j. niet...
e doen gevoelen
elijke activiteit
lijven. We be-
e antithese

ot. Het bewijst,
arden wel wat
nteele klachten
stellen kwesties
hün geschriften
yper's gemeene-
in 't leven van
id gelegd wordt,
moeten erken-
in ieder geval
r dan één even-
le later met de
eders te danken,
en ondernomen
fansen ettelijke
rdeeld, waarin
hriftcritiek ver-
meene genade,
avaardt", aldus
a — Janssen —
dat David bij
an een tem-
3.) Als Janssen
een deel aan
dedigt hij deze
rratie. (81.) De
heids tusschen
eerde theologie,
in zijn Schrift
verkt natuurlijk

bezwaren tegen
Amerika zich
beweringen, die
erland feitelijk
nadruk, omdat
r. Ref. zijde ds
men zijn schou-
k om zijn theo-
van 1924, beter
lat dr Janssen
Ref. Church en
ie al de enorm-
leze hoogleeraar
eene gratie
rstuk" nog wel
tje voorzichtig-
Feit is, dat de
e danken heeft
in het heden;
naken van ook

ook in de volle
leven van nu
eldgelijkvormig-
hebben) op. En
j wel wederom
het gezichtsveld
i ongeoorloofde
der onder ons
is iemand, door
eusch tracht te
en van genade
is wil vertellen,
maar bedoeld
n zonde - weer-
g, en niet als
ermogen. Zulke
historischen loop
veelszins heeft
gemeene-gratie-
retireeren zich
gratie-theorieën
h dan ook in
allerlei samen-
verenigingen,
in het spel
undaag, 15 jaar

na Kalamazoo, heeft men in Chr. Ref. kringen ginds
zwaar te kampen met de „unions", algemeene vak-
verenigingen, die de chr. sociale actie maar
tegenhouden. In „The Standard Bearer" schreef
iemand over ontmoetingen van Kain en Abel zóó, dat
Abel zijn bloedend lam, en Kain zijn knuppel daarbij
thuis laat.

Een en ander moge illustreeren wat bedoeld is met
de bewering, dat het probleem der wereldgelijkvormig-
heid méde aanleiding werd tot den strijd. Ik denk niet,
dat de juistheid van die historische opmerking door
iemand betwist worden zal. Misschien is ze wel wat
al te gauw in 't vergeetboek geraakt. Te gauw; want
't probleem is nog urgent.

K. S.

De Hereeniging Der Christelijke Gereformeerde En Protestantsche Gereformeerde Kerken.

V.

Zoo stellen wij ons voor de houding en werking Gods
ten opzichte van het organisch geheel der tijdelijke
dingen, in verband met den raad en het welbehagen
Gods, het verbond Zijner vriendschap, zonde en genade,
schepping en herschepping, Adam en Christus, het
natuurlijke en het geestelijke. Wij hebben dus, dit zal
men verstaan, inderdaad geen individualistische, par-
ticularistische opvatting van het groote werk der red-
ding door de genade Gods. Noch ook betrekken wij de
organische beschouwing alleen op de Kerk als het
lichaam van Christus, als de nieuwe menscheid. Dit
laatste doet wel Dr. Kuyper. Hij heeft wel oog voor het
feit, dat God geen aantal individuen heeft uitverkoren,
om hen als de afgebroken takken van den boom van
ons geslacht te redden, maar dat het organisme, als
lichaam van Christus, als de eigenlijke menscheid
door God wordt gered en verheerlijkt. Maar hij past
deze gedachte verder niet toe op het organisch geheel
der scheppingen. Daardoor komt het, dat hij spreekt van
eene oorspronkelijke scheppingsgedachte, die door God
in den tijd wordt gerealiseerd. Daardoor komt het, dat
hij het altijd voorstelt, alsof er door satan een breuke,
een wezenlijke breuke werd geslagen in Gods werk, en
dat zonde en dood ook werkelijk zonden verhinderen,
dat God Zijn oorspronkelijke scheppingsgedachte zou
realiseeren, ware het niet, dat de gemeene gratie hier
stuitend tusschenbeide ware getreden. Hiertoe laat hij
God ook een verbond der vriendschap sluiten met de
goddelooze wereld buiten Christus, opdat de zondige
mensch partij zou kunnen zijn aan de zijde Gods tegen
satan. En zoo laat hij den mensch een betrekkelijk goed
scheppingsleven leven, uit het beginsel van een zekere
gerechtigheid, die hem door de gemeene gratie gelaten
werd, en heeft hij ruimte voor de voorstelling van den
zondigen mensch, die bij de gratie Gods cultuur beoefent.
Heel de geschiedenis wordt daardoor eigenlijk een
interim. God voert den raad Zijner verkiezing uit, en
redt de nieuwe menscheid; maar daarnaast loopt er
een lijn van gemeene gratie, waarlangs God Zijne oor-
spronkelijke scheppingsgedachte realiseert. Wij betrek-
ken echter alle scheppingen in onderling verband binnen
den kring van de organische beschouwing, en maken
dan onderscheid tusschen den verkoren kern en den
verworpen bolster. En wij houden staande, dat er op het
geheel der geschapene dingen in organisch verband
met elkander, eene werking van Gods genade, maar
ook van Zijn afkeer, van Zijne gunst, maar ook van
Zijn toorn, van verkiezing, maar ook van verwerping
uitgaat, naar den raad Zijns willens en naar den aard
der scheppingen, een iegelijk op zijne eigene plaats in
het geheel.

Zoo verstaan wij het, dat God de wereld liefheeft,
in haar verkoren kern, opdat immers een iegelijk die
geloof zalig worde, maar de toorn Gods blijft op wie
niet gelooft. Zoo verstaan wij, dat Christus het Hoofd
is der gemeente, maar ook het Begin der schepping
Gods en daarom ook het einde, de Eerstgeborene aller
creature en de Eerstgeborene uit de dooden, in Wien
alle volheid wonen zou, en door en tot Wien alle din-
gen geschapen zijn. Zoo verstaan wij, dat God bij Zich-
zelven heeft voorgenomen om alle dingen, beide die
in den hemel en die op de aarde zijn, tot één te ver-
gaderen in Christus. Zoo kunnen wij ook verstaan het
verbond met Noach, dat zeker geen apart verbond is
met de wereld buiten Christus, maar Gods eeuwig ver-
bond der vriendschap, geopenbaard aan de pas door
den vloed geredde kerk, met de verkoren kern in Chris-
tus in verband met het geheel der geschapene dingen.
Noach werd erigenaam der wereld door de genade
Gods. Het teeken daarvan hebben we in den alles om-
spannenden, door het zonnelicht op de donkere wolken
afgeteekenden regenboog. Zoo verstaan wij ook, dat er
eene werking van Gods genade uitging door de predi-
king van Jona op Ninevé, beeld van de wereld, waarin
de opgestane Christus straks Zijne triumpfen zal vieren,
en dat Ninevé zich op de prediking van Jona bekeerde.
Er waren daar immers ook duizenden van kinderen,
die het onderscheid niet kenden tusschen hunne rechter-
en linkerhand, en bovendien „veel vee"!

Men zal in het licht van het voorgaande ook ver-
staan, dat wij niets gemeen hebben met de wereld-
mijdende anabaptisten. Wel willen wij niet van de
wereld zijn. Synthese kennen we nergens. Wij huwen
Athene niet aan Jeruzalem. Wij beoefenen in naam der
gemeene gratie geen cultuur in samenwerking met de
goddelooze wereld. Wij willen de antithese. Wel ver-
staan wij de natuurlijke saamhoorigheid van heel ons
geslacht in verband met alle dingen. Wij willen dan
ook niet uit de wereld gaan. Alle dingen hebben we
gemeen. Met dezelfde middelen, gaven, talenten en
krachten als de „wereld" werken wij. We hebben te doen
met en gebruik te maken van dezelfde instellingen,
van huisgezin, maatschappij, staat en kerk. Ook kan het
niet de roeping van den Christen zijn om de wereld
als zoodanig te verbeteren, iets, dat onmogelijk is. Maar
wel is het zijne roeping om heel zijn leven, in verband
met alle dingen en door alle mogelijke middelen, uit
het nieuwe levensbeginsel der wedergeboorte te leven,
tegenover het leven, dat uit het beginsel der zonde
opkomt. En wel is het tevens zijne roeping om in deze
wereld de zaak van Christus, de zake van den Zoon

Gods in woord en wandel te vertegenwoordigen. Aan
dat doel onderwerpt hij zooveel mogelijk alle dingen,
en tot het realiseeren van dat doel gebruikt hij alle
middelen en instellingen, die hem ten dienste staan.
Wij willen in de wereld, maar niet van de wereld zijn.
Wij willen het Christelijk huisgezin, de Christelijke
maatschappij, de Christelijke overheid en staat, Chris-
telijke scholen, Christelijke wetenschap en Christelijke
cultuur in het algemeen. Het ligt in den aard der zaak,
dat de realiseering van deze dingen in concreto niet
altijd en overal gelukken kan. De wereld is machtig en
ontneemt ons dikwijls onze middelen en positie. Het
mag in een klein land als Nederland met een betrekke-
lijk sterk Christelijke bevolking b.v. tot op zekere hoogte
mogelijk zijn, om Christelijke politiek te beoefenen en
van een Christelijke overheid te spreken, in ons land
is dit schier ondenkbaar. Sommige perioden in de ge-
schiedenis zijn daartoe meer bevorderlijk en gunstig
dan andere. God geeft soms aan Zijn volk de macht en
de middelen om inderdaad de overhand te hebben in
verschillende fasen van het leven. Soms ook wordt
hun schier alles ontnomen. Doch hetzij we macht hebben
of niet, nooit mogen we van de wereld worden en ons
bij die wereld aansluiten. Doen we dat toch om in de
praktijk macht uit te oefenen, dan zijn we verloren.
Altijd hebben we de zaak van Christus voor te staan,
al is het ook alleen door de getuigenis van het Woord.
En moeten we dan daarbij lijden, we zullen ons het
Woord der Schrift herinneren, dat het ons uit genade ge-
geven is, in de zaak van Christus, niet alleen in Hem
te gelooven, maar ook met Hem te lijden! En de over-
winning is dan altijd de onze. En wij hebben daarom
goeden moed, wetende, dat Christus de wereld heeft
overwonnen!

Het zal den broeders thans zeker niet moeilijk zijn
om te verstaan, dat het ons onmogelijk was om onze
naam te zetten onder de drie punten, of ook om te be-
loven, dat wij in het privaat of in het publiek nooit
iets zouden leeren, dat met die punten in conflict kwam.
Zulk eene belofte zou ons voor altijd den mond snoeren
en onze pen opdrogen. Ofschoon het immers onze over-
tuiging is, dat de synode van 1924 wel de boomen der
drie punten, maar niet het bosch der gemeene gratie
zag, toch lijdt het geen twijfel, dat zij in die punten
feitelijk heel de gemeene-gratie-beschouwing van Dr.
Kuyper aanvaardde. Doch wij willen ook nog onze
bezwaren uitspreken tegen die drie punten in het bij-
zonder.

Het eerste punt spreekt van eene gunstige gezind-
heid in God jegens alle scheppingen. We hebben het
meer dan eens gezegd, dat indien het mogelijk ware
om deze uitspraak op zichzelf te nemen, wij geen be-
zwaar zouden hebben tegen de voorstelling daarin ver-
vat. Wij hebben juist altijd op den voorgrond geplaatst,
dat Gods genade zich niet individualistisch richt op
enkele uitverkorenen, maar op alle scheppingen in orga-
nisch verband. Doch zoo staat de zaak niet. Deze ver-
klaring mag aan de uitspraak van het eerste punt niet
worden gegeven. De tegenstelling in het eerste punt is
niet „uitverkorenen alleen of alle scheppingen", maar
„verkorenen alleen of ook verworpenen". De leer van
het eerste punt is, dat er eene gunstige gezindheid in
God is jegens alle menschen, waaronder ook de ver-
worpenen begrepen zijn. Behalve de zaligmakende ge-
nade Gods, die Hij alleen aan de uitverkorenen bewijst
is er ook een niet-zaligmakende genade Gods, beide als
gezindheid in God en als eene op het schepel uitgaande
werking Gods, waarin ook de verworpenen deelen. Dat
dit wel degelijk de strekking is van het eerste punt,
blijkt duidelijk uit de discussie, die aan de aanvaarding
van dit punt op de synode voorafging. Hierover liep
immers het geding. Dit blijkt ook uit de teksten, die
de synode aanhaalde om de leer van het eerste punt
te staven. En dit blijkt vooral uit het bewijs, dat aan-
gehaald werd uit de belijdenis, en dat betrekking heeft
op de verkondiging des evangelies. Bovendien blijkt dit
wel uit de discussie, die later over die drie punten werd
gevoerd. Maar hierover is ook onder ons geen verschil.
Wij kunnen deze gunstige gezindheid Gods en genade-
werking jegens en op verworpenen goddelozen niet aan-
vaarden. Daartegenover houden wij staande, dat Gods
genade zich richt op het organisch geheel der scheppingen
in onderling verband, en in verband met de uitverkore-
nen in Christus, als de verkoren kern. En wij spreken
uit, dat er tevens eene werking van Gods toorn en
verlofheidheid uitgaat op den verworpen bolster.

Maar het eerste punt spreekt nog meer uit. Immers
betrok de synode van Kalamazoo deze gunstige gezind-
heid in God en deze werking der genade, die op alle
menschen uitgaat, ook op de prediking des evangelies.
Zij deed dit *nolens volens*, naar onze bescheiden
meening. Immers zocht zij naar bewijs voor de alge-
meene genade in de Gereformeerde Belijdenisschriften,
met name in de Canones. Nu spreken die belijdenis-
schriften uiteraard niet van de gemeene gratie in den
Kuyperiaanschen zin des woords. De synode van Dor-
drecht hield zich bezig met de kwestie der zaligheid.
Eene genade, die niet zalig maakt, lag geheel buiten
den kring hunner beschouwing en overwegingen. De
éene plaats, waar de term „gemeene genade", in den
zín van natuurlijk licht en dus als niet-zaligmakend
voorkomt, legt hem op de lippen der Remonstranten.
Het lag dus in den aard der zaak, dat de synode, zoek-
ende naar bewijs voor de gemeene gratie in de belij-
denisschriften, wel moest aanlanden bij de algemeene
verkondiging des evangelies, waarvan die belijdenis-
schriften wel spreken, maar de genade waarvan zij
juist particulier maken. Zoo kwam het, dat in het eerste
punt de stelling werd aanvaard, dat God in de prediking
des evangelies genadig is, d.w.z., dat Hij in die predi-
king gemotiveerd wordt door eene gunstige gezindheid,
niet alleen jegens de uitverkorenen, maar jegens alle
menschen. Duidelijker nog dan door de synode van 1924
werd dit door die van 1926 te Englewood uitgesproken.
In haar antwoord aan den kerkeraad van Middelburg,
Iowa, die tegen de uitspraken van 1924 protest had
ingediend, spreekt de synode van een „goedheid of
genade Gods in het doen uitgaan van een welgemeend
aanbod des heils aan allen tot wie de prediking des
Evangelies komt", alsmede van een „zekere genade,
(Zie vervolg op blz. 284.)

Sta op en wandel.....

Petrus en Johannes gingen op naar den tempel,
zooals wij naar de kerk gaan. Dat zijn van die
oogenblikken, waarin de mensch niet gaarne af-
geleid wil worden door onprettige dingen. Wij
zien er netjes uit, naar het Sankey-lied: om naar
Gods Huis te gaan, trekken allen 't feestkleed aan.
Ik had een echt paar opgewekt ter kerk te gaan en
zij hadden daar ja op geantwoord. De vrouw zou
de morgenbeurt bijwonen, de man zou des avonds
den dienst bezoeken. De vrouw ging, de man
wachtte met koffie haar terugkeer af. Zij bracht
een gunstig bericht uit het vreemde land, aan het
eind van haar verslag zei man-lief: en nu ga ik
vanmiddag. Daar komt niks van in! antwoordde
de vrouw, ik heb die menschen eens aangekeken,
maar daar is niemand bij met een pet op of een
gestopte broek aan. Daarom zal ik alleen gaan en
ij moet wachten tot je een pak van de Steun hebt.

Petrus en Johannes die opgingen naar den tem-
pel, zagen een man met een pet en een gestopte
broek. Daar zorgde hij trouwens voor, dat zij
hem zagen, want hij riep met luide stem: Vrome
mannen, eerwaarde heeren, hier ligt op zijn ma-
trasse de man met de pet en de gestopte broek,
geef hem alstublieft wat! Desondanks zagen lang
niet allen dien man, daar zij in vrome gepeinen
verzonken waren. Doch Petrus zag hem. En ziet,
Petrus, die pas den Heiligen Geest ontvangen had,
bepaalde zijn aandacht bij een paar kreupele
beenen! Zoo ziende had de Heilige Geest hem ge-
maakt. Hij zag de mannen met de pet op, met de
gestopte broek aan. Nu kon hij er niet meer langs
kijken, hij zag ze zelfs op Sabbathmorgen, hij zag
ze vlak bij de tempelpoort. Zooals de Heiland geen
aparte zondags-oogen, geen speciale kerk-oogen
had, maar ook op den sabbath de ellende zag en
niet langs de ellende kon passeeren, zoo had de
Heilige Geest van Jezus nu ook den apostel ge-
maakt. Hij vond het gewoon, dat kreupele bede-
laars op Zondagmorgen bij de kerkdeur zaten en
hem aanspraken. Daar was hij immers apostel van
Jezus Christus voor? Apostel van Jezus Christus
was immers niet de chique voorganger te zijn van
een zeer fatsoenlijke gemeente, maar dat beteekende
het apostolaat van het leven te dragen.

Petrus durfde dit geval aan. Wij weten, dat
bedelarij maar niet slechts een sociaal probleem is,
maar ook een ethisch, een psychologisch, een cri-
minalistisch probleem! Zulke menschen te behan-
delen is wel het moeilijkste waarvoor de praktijk
ons kan zetten. Die kreupele beenen van dezen
man aan de Schoone Poort gingen waarschijnlijk
wel gepaard met hinkende gedachten, slinksche
streken, een lammen wil. Het zal wel een gecompliceerd
geval geweest zijn. Petrus heeft dezen
bedelaar geen krentenslof gegeven met de woorden:
smikkel dat maar lekker op, oude jongen, en
lees een traktaatje voor dessert! Hij heeft ook niet
met vriendelijkheid, overvloeiende voor zulke ob-
jecten, getroost: ik zal wel voor je loopen! Neen,
kort en ferm klonk zijn evangelieboodschap: Sta
op en wandel!

In die woorden: Sta op en wandel! is als het
ware het program der evangeliebediening en van
het levensapostolaat geschreven. Dat is het pro-
gram voor de opvoeding: niet de kinderen be-
dillen, maar opvoeden tot menschen Gods. Dat is
de taak van dokter en dominee, van onderwijzer
en leeraar. Doch inzonderheid ligt hierin het
programma voor de Heilige Bediening uitgedrukt.
De ligging der gemeente te kennen, kan zijn nut
afwerpen. Maar die kennis zal toch niet moeten
dienen om die-op-zijn-zij en gene-op-zijn-rug een
lepel pap in den mond te steken. De prediking
zal moeten luiden: In den Naam van Jezus Chris-
tus den Nazarener, sta op en wandel! En als de
prediking dat niet is, wel, dan is zij een belache-
lijke tijdsverspilling en een schandelijk verraad
aan de waarachtige roeping van den evangelie-
dienaar. Het zal moeten zijn: mooie preekten heb
ik niet, maar wat ik heb, dat geef ik u...

Hierin ligt ook het werk der evangelisatie ge-
typeerd. Wij hebben teveel huiszittende armen, te
veel liggende patiënten. Ook tot de mannen met de
pet en de gestopte broek moet de boodschap ge-
bracht worden: Sta op en wandel! Dat is angstig,
dat is benauwend! Als die kreupelen loopen gaan,
staan wij om een hoekje en wij houden ons hart
vast. Dit is zeker, door onze eigen kracht en god-
zaligheid zullen wij geen kreupelen doen wande-
len, ook niet door onze kunde en tact. Maar de
Vorst des Levens zal hen deze volmaakte gezond-
heid geven door het geloof in Zijn Naam. Ach,
dat wij wat minder op onze eigen kracht en god-
zaligheid betrouwen, den Vorst des Levens met
een kinderlijk geloof aanhingen. Dan zou nog
menig kreupele wandelen en springen en God
loven.

N. B.